

SPIS RZECZY

Przedmowa — <i>Maciej Iłowiecki</i>	5
Wstęp	25

SZCZEBEL PIERWSZY: FUNDAMENT BIOLOGICZNY 33

1. Jednokomórkowce jako sondy mózgowo	35
Zmysł tropicielski drobnoustrojów	35
Od czego umiera chory na porażenie postępujące?	41
2. Biologiczne predecyzje	46
Dzieło odgraniczenia	48
Jak najmniej świata zewnętrznego	56
Siła przyciągania tego, co strawne	60
3. „Paleontologia duszy”	68
Pouczający zestaw	68
Żywe skamieniałości	72
4. Bezświadomie i bezpiecznie	76
Nowa zasada budowy i jej skutki	76
Wynalezienie przewodzenia nerwowego	85
Doskonałość w małej skali	92
5. Zapowiedź tego, co miało nadejść	99
Sieci nerwowe magazynują programy	99
Odbicia świata zewnętrznego	110

SZCZEBEL DRUGI: PROGRAMY DLA ŚWIATA ZEWNĘTRZNEGO 117

6. Kariera pewnego błędu	119
Myszolowy i piskłeta	119
Wada ma także drugą stronę medalu	124

Strategia ewolucji	127
7. Wyścig zmysłów	134
Rośliny nie mają oczu	134
Kto nie dosłyszy, niech czuje	138
Przedmiot zmienia się w podmiot	146
8. Od odbiornika światła do narządu widzenia	150
Rozpoczęła euglena	150
Historia powstania oka	158
9. Oczy, które nie widzą	169
Astronauci widzą więcej	169
Jeżeli nie „obraz”, to co?	178
I nas to jeszcze dotyczy	181
10. Odziedziczone doświadczenia	186
Przeżycia za naciśnięciem guzika	186
Bezpiecznie, ale nieswobodnie	192
Dwie istnieją metody, aby się czegoś „nauczyć”	196
11. Hierarchia od dołu do góry	201
Progi wyzwalań ustanawiają porządek	201
Zabezpieczenie „od dołu”	208
Światło stanowi więź ze środowiskiem	210
12. Świat mieści się w mózgu	218
Odbicie wyprzedza oryginał	218
Łasica w mózgu koguta	222
Archaiczne wspomnienia	226
Eksperyment myślowy	228
13. Świat widziany z perspektywy międzymózgowia	232
Świat a rzeczywistość	232
Prowokujące doświadczenia	238
Rekonstrukcja archaicznego „świata”	243
Reguły pradziejów	250
14. Wymarsz	260
Granice bezpieczeństwa	260
Przeciwności, które się nie wykluczają	268
„Wpajanie podążania w ślad” jako zjawisko kluczowe	276
15. Mózg nabiera plastyczności	282
Struktury mózgowe okazują się podatne na ma- nipulacje	282

Biologiczne warunki ramowe a ludzkie społeczeństwo	287
Uderzenia serca budzą zaufanie	294
Rewolucyjny zwrot	298
SZCZEBEL TRZECI: U PROGU ROZUMU	307
16. Mapa funkcji psychicznych	309
Mózg zmienia swoją strategię	309
„Ośrodk” kory mózgowej	319
Powstanie liczby	325
17. Problem „niemych okolic”	330
Pouczający ślepy zaułek	330
Część mózgu „bez funkcji”?	336
18. Anachroniczna kooperacja	343
Nasze własne wrodzone doświadczenia	343
Już nie bydlę, a jeszcze nie anioł	348
19. Wielkie złudzenie	358
Półkule mózgowe nie mają władzy zwierzchniej	358
Świat pozostaje nieosiągalny	366
20. Z musu — enota	371
Człowiek jako „istota niegotowa”	371
Struktura czasowa tego, co żyje	379
Nastroje interpretują świat	387
Emocje jako pomoc w przetrwaniu	393
21. Rzeczywisty świat człowieka	399
O pochodzeniu myślenia	399
Jak dalece prawdziwe jest nasze postrzeganie?	405
U granic poznania	413
Nasza sytuacja	421
Spis ilustracji na wkładkach	427